
Økonomiske og administrative konsekvenser

av

NYTEK

Fiskeridepartementet april 2003

1. INNLEDNING..... 3

1.1. BAKGRUNN FOR UTREDNINGEN	3
1.2. INTERNASJONAL GODKJENNELSE AV NS 9415	3
1.3. STANDARDENS KRAV I RELASJON TIL EKSISTERENDE ANLEGG	3
1.4. UTREDNINGENS OPPBYGNING	4
2 BESKRIVELSE AV DAGENS SITUASJON.....	5
2.1. DAGENS RØMNINGSSITUASJON OG MILJØMÅL	5
2.2. DAGENS KOSTNADER KNYTTET TIL RØMNING AV LAKS OG ØRRET.....	7
2.3. DAGENS TILTAK MOT RØMNING	8
3 ØKONOMISKE KONSEKVENSER AV NYTEK FOR AKTØRER I OPPDRETTSNÆRINGA.....	9
3.1. AKKREDITERTE SERTIFISERINGS- OG INSPEKSJONSORGANER	9
3.1.1. <i>Sertifisering</i>	9
3.1.2. <i>Akkreditering</i>	10
3.1.3. <i>Kostnader forbundet med akkreditering</i>	10
3.2. KRAV OM LOKALITETSKLASSIFISERING	11
3.3. KRAV TIL NYE ANLEGG SOM ETABLERES ETTER 01.01.2004.....	11
3.3.1. <i>Akkrediterings- og sertifiseringskostnader</i>	11
3.3.2. <i>Kostnader tilknyttet en eventuell prisøkning på oppdrettsanlegg</i>	12
3.4. KRAV TIL ANLEGG SOM ER ETABLERT FØR 01.01.2004.....	13
3.4.1. <i>Dugelighetsbevis</i>	13
3.4.2. <i>Merkostnader som følge av kravet om dugelighetsbevis</i>	15
3.4.2. <i>Salg av brukt utstyr</i>	15
3.4.3. <i>Endring på anlegg som innehar dugelighetsbevis</i>	16
4 KONSEKVENSER FOR ANDRE BERØRTE PARTER.....	17
4.1. KONSEKVENSER FOR VILLAKSBESTANDEN	17
4.2. UTSTYRSPRODUSENTER.....	18
4.3. FORSIKRINGSBRANSJEN.....	19
4.4. FORSKNING	20
5. ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER FOR FISKERIFORVALTNINGEN	22
7. REFERANSER.....	23

1. Innledning

1.1. Bakgrunn for utredningen

En av hovedutfordringene oppdrettsnæringen står ovenfor er rømning av fisk fra oppdrettsanlegg. NYTEK er et regelverk for godkjenning av flytende oppdrettsanlegg som har som mål å sikre tilfredstillende teknisk standard på oppdrettsanleggene for å begrense rømning som følger av teknisk svikt eller feil bruk av slike anlegg. NYTEK regelverket vil omfatte oppdrett i flytende anlegg av alle fiskearter, og vil iverksettes gjennom "Forskrift om krav til teknisk standard for anlegg som nyttes i oppdrettsvirksomhet¹". Forskriften stiller krav til at flytende oppdrettsanlegg skal tilfredstille de krav som fremgår av Norsk Standard, NS 9415, "Flytende oppdrettsanlegg – Krav til utforming, dimensjonering, produksjon og installasjon"².

Utredningsinstruksen av 18. februar 2000 stiller krav om at enhver "*sak skal inneholde en konsekvensutredning som skal bestå av analyse og vurdering av antatte vesentlige konsekvenser av den beslutning som foreslås truffet*". Det er videre et krav om at de økonomiske konsekvensene må vurderes med henblikk både på utgifts- og inntektsforhold for berørte parter. Det er på bakgrunn av dette kravet at arbeidet med å utrede økonomiske og administrative konsekvenser av NYTEK regelverket er gjennomført og vil sendes ut samtidig med at forskriften sendes på høring.

Hensikten med utredningen er å peke på de viktigste konsekvensene og komme med kostnadsoverslag der dette har vært mulig å frembringe; ikke å komme med nøyaktige kostnads- og inntektsberegninger for oppdrettsnæringen og andre berørte parter ved innføringen av NYTEK regelverket.

Arbeidet med utredningen er utført av Fiskeridepartementet i samarbeid med Fiskeridirektoratet og med innspill fra berørte parter og Nærings- og handelsdepartementet. Utredningen ble avgitt xx.xx.xx.

1.2. Internasjonal godkjenning av NS 9415

Norge har vært en foregangsland for utvikling av oppdrett av laks og ørret. På verdensbasis vil NYTEK regelverket, som en godkjenningsordning for flytende oppdrettsanlegg være et nybrottsarbeid, og det foreligger planer om at NS 9415 senere vil søkes godkjent som internasjonal standard. Etter departementets vurdering vil ikke NYTEK regelverket virke som et teknisk handelshinder i strid med EØS-avtalen.

1.3. Standardens krav i relasjon til eksisterende anlegg

I forkant av at NS 9415 vedtas vil det bli gjennomført en studie i regi av Norsk Allmennstandardisering (NAS). Studien skal avklare hvorvidt det tekniske nivå som NS

¹ Heretter kalt forskriften.

² Heretter kalt NS 9415. NS 9415 er under utarbeidelse av Norsk Allmennstandardisering (NAS), og skal etter planen vedtas som Norsk Standard sommeren 2003.

9415 legger opp til er gjennomførbart for oppdretterne, samt at de nødvendige undersøkelser for å sikre at standarden er faglig forsvarlig foretas.

1.4. Utredningens oppbygning

Kapittel 2 tar for seg dagens rømningssituasjon av laks og ørret fra oppdrettsanlegg, og beskriver hvilke kostnader rømningen representerer for oppdrettsnæringen og hvilke tiltak som eksisterer per i dag for å redusere rømningen. Tredje kapittel tar utgangspunkt i forskriften slik den sendes ut på høring, og beskriver i hovedsak konsekvenser for næringsutøverne i oppdrettsnæringa. Kapittel 4 "Konsekvenser for andre berørte parter", peker på hvilke konsekvenser NYTEK regelverket kan føre til for villaksbestanden, utstysprodusenter, forsikringsbransjen, og forskningsmiljøene. Hvilke administrative konsekvenser regelverket vil få for fiskeriforvaltningen blir beskrevet i kapittel 5.

2 Beskrivelse av dagens situasjon

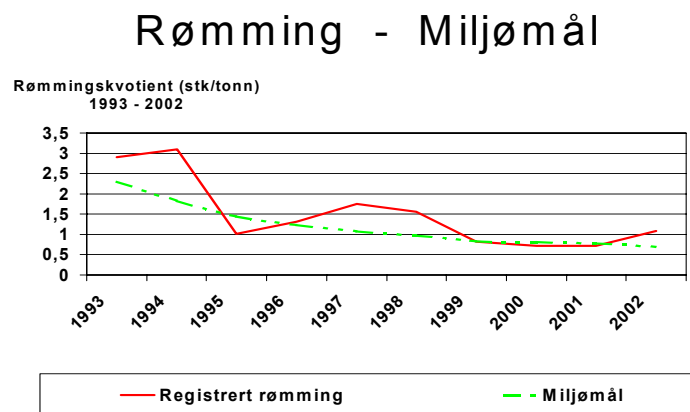
For å kunne gi et så helhetlig bilde som mulig av de økonomiske og administrative konsekvensene av NYTEK regelverket, vil det i det følgende bli gitt en kort beskrivelse av dagens situasjon med tanke på omfang av rømning av oppdrettsfisk fra oppdrettsanlegg.

Forskriften vil gjelde for alle flytende fiskeoppdrettsanlegg og hovedkomponenter til disse. I dag er laks og ørret helt dominerende i norsk fiskeoppdrett³ og utredningen vil konsentrere seg om disse artene. Utfordringene knyttet til rømning av andre arter antas imidlertid å ha mye til felles med de utfordringene en har ved rømning av laks og ørret.

Det følgende kapitlet vil ta for seg både en situasjonsrapport for omfanget av rømningen og en beskrivelse av det eksisterende tiltaksregimet mot rømning.

2.1. Dagens rømningssituasjon og miljømål

Våren 2001 la Fiskeridirektoratet om registreringene av mottatte meldinger om rømning, og tallene er av den grunn mer omfattende for de to siste årene enn de har vært tidligere. Beskrivelsen nedenfor vil derfor i stor grad ta utgangspunkt i de siste to årene. Av praktiske årsaker er det imidlertid fortsatt problemer med å få gode overslag over rømningssomfanget, men det foreliggende tallmaterialet vil likevel kunne gi et bilde av dagens rømningssituasjon.

Figur 1. Oversikt over rømningstall fra 1993 til 2001. Kilde: Fiskeridirektoratet.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Rømning, Ørret 1000 stk	4	137	42	5	135	87	39	74	94	394
Rømning, Laks 1000 stk	498	536	240	417	506	553	348	275	272	220
Sum, 1000 stk	502	673	282	422	641	640	387	350	367	614

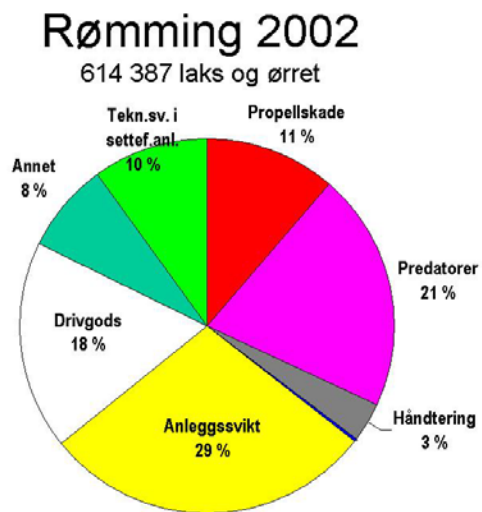
Tabell 1. Rømning av laks og ørret i perioden 1993 – 2002.

³ I 2001 ble det produsert 438 tusen tonn laks og 71 tusen tonn ørret mens produksjon av andre arter utgjorde 1,7 tusen tonn (produksjonstall for 2002 foreligger ikke klart fra Fiskeridirektoratet før i juli 2003).

Ser vi på rømningen av laks og ørret i forhold til produksjonen i perioden 1993 – 2003 (figur 1) viser den en markert nedgang. Det totale antall laks og ørret som har rømt hvert år derimot har vært sterkt varierende (se tabell 1). Som nevnt er det knyttet en del usikkerhet til rømningstallene, men rømningstallene fra Fiskeridirektoratet slik det presenteres i tabell 1 ovenfor er henholdsvis 367 000 og 614 000 rømt fisk for 2001 og 2002. Videre viser figurene 2 og 3, for de samme to årene, at den største kategorien rømningsårsaker faller innunder kategorien anleggssvikt, henholdsvis 50 % og 29 % av det totale rømningsantallet. Det er denne kategorien rømningsårsak som vil berøres av NYTEK regelverket.

Figur 2⁴. Rømningsårsaker 2001.
Kilde: Fiskeridirektoratets statistikkinnsamling

Figur 3⁵. Rømningsårsaker 2002.
Kilde: Fiskeridirektoratets statistikkinnsamling

Det har vært nevnt mange ulike tall for hva som er et akseptabelt nivå på rømning. I ”Nasjonal tiltaksplan mot rømning” (2000) nevnes to miljømål angående rømning. Et langsiktig overordnet mål der en sier at omfanget av rømt fisk fra oppdrettsanlegg ikke skal representere noen trussel for opprettholdelse av norske villaksstammer. I resultatmålet på kort sikt går inn for at antall rømt fisk fra oppdrettsanlegg ikke skal overstige 400 000 per år.

I følge rømningstallene fra Fiskeridirektoratet har oppdrettsnæringen oppfylt resultatmålet på kort sikt i 1995, 2000 og 2001 (se tabell 1). I 2002 derimot har rømningstallene overskredet dette miljømålet med god margin, dvs. med 56 %. Sett i sammenheng med mengden fisk i merdene er rømningen i 2002 fortsatt beskjeden, dvs. 2,8 %. Til sammenligning utgjorde det kortsiktige miljømålet ca 1,8 % av det totale

⁴ I figur 2 mangler kategorien ”drivgods”. Bakgrunnen for dette er at det var ingen registrerte rømningstilfeller innenfor denne kategorien i 2001.

⁵ I figur 3 mangler kategorien ”påkjørsel”. Bakgrunnen for dette er at det var ingen registrerte rømningstilfeller innenfor denne kategorien i 2002.

utsett av fisk i merdene, som ved årsskiftet 2001/2002 var på 220 mill laks og ørret (184 mill laks og 36 mill ørret).

FHL Havbruk (Fiskeri og havbruksnæringens landsforening) opererer med andre mål, og har et vedtak som sier at de har som mål å redusere rømningene ned til 200.000 årlig (Intrafish 2003).

2.2. Dagens kostnader knyttet til rømning av laks og ørret

Rømning innebærer kostnader for oppdretter enten rømningen er omfattende eller beskjeden. Nasjonal tiltaksplan mot rømning (2000) presenterer to regneeksempler for de bedriftsøkonomiske sidene ved rømning. Det første eksemplet er knyttet til spontane uhell, hvor tap av fisk er så betydelig at deler av det blir dekket av forsikringen. Det andre eksemplet er et anslag for å illustrere tap gjennom kronisk rømning.

De økonomiske beregningene nedenfor bygger på de overslag som er gitt i Nasjonal tiltaksplan for rømning (2000), kapittel 9.7.

Eksempel 1

Et gjennomsnittlig forsikringsoppgjør

<i>Antall fisk i merd:</i>	100 000	stk	å 19 kr/stk (gj.sn.vekt 0,5 kg)		
<i>Antall rømt fisk:</i>	45 000	stk		Verdi:	kr 855 000
<i>Egenandel:</i>	20 000	stk	(20 % av beholdning)		
<i>Erstatningstap:</i>	25 000	stk		Erstatning:	kr 475 000

Eksempel 2

Tap gjennom kronisk rømning

Som anført er kunnskapen om rømning av kronisk karakter beskjeden, og de forutsetningene som legges til grunn for talleksemplet er derfor usikre. Forutsetningene er følgende:

<i>Årlig smoltutsett:</i>	120	mill	<i>Smoltutsett i 1998 var 118 mill</i>
<i>Antall konsesjoner med utsett:</i>	700	stk	<i>Antall aktive konsesjoner er ca 800</i>
<i>Kronisk svinn:</i>	300 000	stk	<i>2,5% av utsett, 1/2-parten av den registrerte rømning</i>
<i>Gj.sn. vekt av rømt fisk</i>	1,5	kg	
<i>Verdi av rømt fisk</i>	25	kr/kg	

Dette gir følgende gjennomsnittstall for hver konsesjon:

<i>Utsett:</i>	171 000 stk	<i>Rømning:</i>	428 stk	<i>Kostnad</i>	kr 16 000
----------------	-------------	-----------------	---------	----------------	-----------

Forutsetningen for beregningene i eksemplene kan diskuteres, men de illustrerer et alvorlig problem. Rømning av kronisk karakter på dette nivå er beskjedent i forhold til den fisk som står i merdene, og utfra rene bedriftsøkonomiske vurderinger er andre

former for tap mer alvorlig. Sykdom påfører for eksempel næringen langt større tap enn rømning.

På sikt kan imidlertid konsekvensene fort bli dramatiske; med vanskeligere tilgang til lokaliteter, desimering av villaksen som genetisk ressurs og markedsmessige problemer på grunn av påstander om at næringen har "tatt knekken på" villaksen. Eksemplene illustrerer at rømning for oppdrettsnæringen er i stor grad like mye en strategisk utfordring.

2.3. Dagens tiltak mot rømning

Lovens krav om anlegg er at disse skal ha forsvarlig teknisk standard. Forskriftene stiller et generelt krav om at virksomheten skal etableres og drives teknisk, biologisk og miljømessig forsvarlig. Som forebyggende og begrensende tiltak ved rømning er det krav til beredskapsplan, overvåkingsfiske, rømningsrapportering, gjenfangstfiske, og krav til journalføring som blant annet omfatter rømning, melding om rømning, overvåkingsfiske og gjenfangstfiske.

Havbruksavdelingen i Fiskeridirektoratet har også utarbeidet instruks til regionkontorene om saksbehandling når rømning rapporteres eller avdekkes på annen måte. Hovedregelen er at anlegg med rømning skal inspiseres og kontrolleres. På grunnlag av den informasjon som foreligger, skal eventuelt anmeldelse vurderes.

I det videre arbeidet i å utarbeide og iverksette tiltak mot rømning av laks og ørret utarbeidet FHL havbruk i forståelse med Fiskeri- og Miljøverndepartementet "Nasjonal tiltaksplan mot rømning". Tiltaksplanen poengterer næringens ansvar for å få kontroll med rømningen, men at myndighetene bør bistå på sentrale områder. Tiltaksplanen fremmer forslag til konkrete tiltak på prioriterte områder.

I prioritert rekkefølge anbefales det tiltak mot rømning som følge av:

1. svikt i driftsrutiner ved oppdrettsanlegg⁶
2. teknisk svikt av oppdrettsanlegg
3. båttrafikk ved oppdrettsanlegget
4. teknisk svikt i settefiskanlegg
5. mangelfull kunnskap

I denne sammenheng er NYTEK regelverket et tiltak som først og fremst skal forhindre rømning som er et resultat av teknisk svikt ved oppdrettsanlegg.

⁶ Innføringen av NYTEK vil bli supplert av en forskrift om internkontroll (IK). Ved innføringen av IK får næringsvirksomhetene et eksplisitt krav om selv å påse at myndighetenes krav i lover og forskrifter holdes. Dette innføres med hjemmel i fiskeoppdretts-, havbeite-, fiskesykdoms- og muligens dyrevernsloven. I dag stilles det krav til IK for oppdrettsnæringen blant annet fra forurensnings- og arbeidsmiljøloven. Det nye regime vil gi grunnlag for å etablere helhetlige IK-systemer, som bør danne grunnlag for betydelig forbedring av driftsrutinene.

3 Økonomiske konsekvenser av NYTEK for aktører i oppdrettsnæringa

3.1. Akkrediterte sertifiserings- og inspeksjonsorganer

Forskriften stiller krav om akkrediterte sertifiserings- og inspeksjonsorganer. Det vil i det følgende bli gitt en kort innføring i hva dette innebærer.

3.1.1. Sertifisering

Det vises til i St. meld. Nr. 17 "Om statlige tilsyn" at som et alternativ til tradisjonelle statlige tilsyn kan det utarbeides standarder som erstatter myndighetenes detaljregelverk, slik at man i et overordnet regelverk kun henviser til en standard. NS 9415 i NYTEK - regelverket er en slik standard. Sertifisering er i denne sammenheng en bekreftelse fra en uavhengig tredjepart, dvs et sertifiseringsorgan om at produktet tilfredsstillende oppfyller kravene i den aktuelle standarden.

Fordeler ved sertifisering⁷

- Virksomheter kan lettes for administrative byrder. For eksempel er det lettere å foreta en innrapportering til en offentlig myndighet hvis det aktuelle forhold allerede er dokumentert via sertifiseringen.
- En vel tilrettelagt intern-kontroll og interne systemer i virksomhetene vil kunne understøtte overholdelsen av regler og krav. Slike interne kontroller vil derfor ofte være langt mer effektive enn selv hyppige myndighetskontroller på detaljnivå.
- Det offentlige kan i visse situasjoner spare ressurser til kontroll, da det offentlige kan nyttiggjøre seg av den "infrastruktur" til kontroll, som allerede finnes i virksomhetene via kvalitetsstyringssystemet.
- Virksomhetene kan bruke sertifikatene i markedsføringsmessig øyemed.

Ulemper ved sertifisering

- Det er tidkrevende og relativt kostnadskrevende for virksomheter å bli sertifisert.

⁷ Hentet fra "Brug av alternative reguleringsinstrumenter" utgitt av det danske Erhvervsministeriet desember 2000.

3.1.2. Akkreditering

Videre stiller forskriften krav om at sertifiserings- og inspeksjonsorganene skal være akkrediterte⁸. Dette har hovedsakelig bakgrunn i to forhold:

- For at de tekniske kravene til oppdrettsanleggene skal kunne implementeres på en tilfredsstillende og forsvarlig faglig måte, kreves det stor faglig kompetanse på de respektive fagområdene.
- I tillegg anses det som viktig og nødvendig at oppgavene utføres av en troverdig tredjepart.

Felles for de uavhengige kontrollørene i de akkrediterte inspeksjons- og sertifiseringsorganene er at Norsk Akkreditering (NA)⁹ verifiserer at de har kompetanse, utstyr og prosedyrer som tilfredsstillende kravene i en standard i NS-EN 45000 serien (akkrediteringsstandarder) og at de faktisk utfører sin virksomhet som beskrevet. Begge disse forhold er vesentlige og vurderes grundig ved en akkreditering.

I og med at akkreditering utgjør en ekstrakostnad for de aktører som ønsker å tilby sertifiserings- eller inspeksjonstjenester, vil dette kunne utelukke enkelte aktører fra å kunne tilby slike tjenester. Likevel påpekes det i St. meld. Nr. 17 *"Om statlige tilsyn"* at *"ved økt bruk av slike (dvs. akkrediterte sertifiserings- eller inspeksjonsorgan) vil det være viktig ikke å skape private tilsynsmonopoler, men å stimulere til et velfungerende tilsynsmarked, med mange kompetente aktører. Akkreditering kan i den forbindelse være et viktig instrument også der private ivaretar tilsynsoppgaver ut fra et statlig regelverk eller standarder"*.

3.1.3. Kostnader forbundet med akkreditering

Som nevnt ovenfor er det ønskelig at de ulike sertifiseringsorganene skal akkrediteres på bakgrunn av å sikre både den faglige uavhengigheten og det faglige nivået på sertifiseringen. Kostnadene ved en akkreditering vil avhenge av flere forhold. Blant annet om sertifiseringsorganet allerede er akkreditert, om de ønsker å sertifisere kun enkelte deler av et anlegg eller alle deler og anlegget som helhet, om de driver sin virksomhet fra ett kontor eller om de har selvstendige avdelingskontorer rundt om i landet.

Generelt kan det sies at dersom sertifiseringsorganet er akkreditert som produktsertifiseringsorgan eller inspeksjonsorgan fra før, vil en utvidelse til dette nye området koste fra NOK 40.000,- til NOK 70.000,-. Den årlige oppfølgingen av akkrediteringen vil koste fra NOK 20.000,- til NOK 35.000,-. Hvert 5. år skal

⁸ Med akkreditert sertifiseringsorgan menes det at sertifiseringsorganet er akkreditert av Norsk Akkreditering eller annet akkrediteringsorgan som har undertegnet de relevante multilaterale avtaler for gjensidig internasjonal anerkjennelse.

⁹ Norsk Akkreditering (NA) er det norske organ for [teknisk akkreditering](#). Den norske akkrediteringsordningen ble opprettet på bakgrunn av Stortingsproposisjon nr. 106 (1989-90), ved Kgl. resolusjon av 7. juni 1991 med senere tilføyelse i Kgl. resolusjon 7. oktober 1993.

akkrediteringen fornyes, og dette koster tilnærmet det samme som for 1. gangs akkreditering¹⁰.

Dersom organisasjonen ikke er akkreditert fra før vil tillegget for en 1. gangs akkreditering være ca. NOK 40.000,- det vil si totalt fra NOK 80.000,- til 110.000,-. Tillegget for årlig oppfølging vil være ca. NOK 20.000,- det vil si totalt fra NOK 40.000,- til 55.000,-. Kostnader for reise og opphold for Norsk Akkrediterings bedømmer, og en eller flere tekniske eksperter kommer i tillegg.

3.2. Krav om lokalitetsklassifisering

I forskriften stilles det krav om at hver enkelt lokalitet skal klassifiseres i henhold til standarden, og det skal foretas lokalitetsklassifisering av både eksisterende og nye lokaliteter¹¹. Videre er det krav om at en slik klassifisering skal foretas av kompetent organ/person.

Det eksisterer per i dag flere virksomheter som vil kunne tilby slike tjenester slik at det kan etableres et marked mellom de aktørene som kan tilby slike tjenester. Dette er ønskelig for at det ikke skal dannes en monopolsituasjon, med tilhørende overprising av tjenestene. Prisen på å utføre en lokalitetsklassifisering vil avhenge av den endelige standarden og hvilke krav som oppstilles, men foreløpige overslag er angitt innenfor et prisintervall på 10 – 20.000 kr per lokalitet.

3.3. Krav til nye anlegg som etableres etter 01.01.2004

Oppdrettsanlegg som etableres etter 01.01.2004 skal være produktsertifisert av akkreditert sertifiseringsorgan i henhold til NS 9415. Det stilles videre særskilt krav til at leverandør av fortøyning også skal være sertifisert av akkreditert sertifiseringsorgan.

3.3.1. Akkrediterings- og sertifiseringskostnader

Dette innebærer i første omgang kostnader tilknyttet akkreditering av sertifiseringsorganene for produktsertifisering og til akkreditering av sertifiseringsorganene som skal levere fortøyning på lokalitet. Kostnadene for dette er i hovedtrekk beskrevet ovenfor i kapittel 3.1.3.

Videre vil sertifiseringsorganene ta seg betalt for å produktsertifisere utstørsproducentene¹² og leverandør av fortøyning. Det er per i dag flere aktører som kan tenke seg å tilby slike tjenester slik at det kan etableres et marked der det åpnes for konkurranse mellom de ulike akkrediterte sertifiseringsorganene. Akkrediteringskostnadene vil i hovedsak ikke overføres direkte fra

¹⁰ Prisanslagene er innhentet fra Norsk Akkreditering.

¹¹ Det eksisterer også per i dag et krav om dokumentasjon av naturlaster på lokalitet, og antas å være av tilsvarende størrelsesorden.

¹² På bakgrunn av korte tidsfrister har det ikke vært mulig å angi et prisoverslag på produktsertifiseringen eller fortøyningssertifiseringen i forkant av høringsrunden.

sertifiseringsorganet til utstyrsprodusent eller leverandør av fortløyning, men taes inn som en post i sertifiseringsorganets totalbudsjett og spres på alle tjenester som sertifiseringsorganene tilbyr.

3.3.2. Kostnader tilknyttet en eventuell prisøkning på oppdrettsanlegg

En naturlig konsekvens av økte utgifter hos utstyrprodusentene, som følge av sertifisering og en oppgradering av de produktene som utstyrsleverandørene selger, er en prisøkning på sertifisert utstyr. Dermed vil oppdretterne få økte utgifter ved kjøp av nytt utstyr. For å kunne gi et realistisk og hensiktsmessig bilde av hvilke økte kostnader dette vil medføre for næringsutøverne er det valgt å se nærmere på hvor mye oppdretterne investerer i nytt utstyr hvert år, og hvordan en eventuell prisøkning vil slå ut.

Fiskeridirektoratets foreløpige "Statistikk for Oppdrett" viser at matfiskprodusentene av laks og ørret kjøpte utstyr for totalt over 1 milliard i 2001. Det betyr at det i gjennomsnitt ble kjøpt utstyr for 4,5 millioner kroner pr. selskap eller 1,5 millioner kroner pr. konsesjon.

Historisk sett har det vært en kraftig økning i årlige kjøp av utstyr (varige driftsmidler). Spesielt stor var oppgangen i kjøp av utstyr fra 1999 til 2000. Økonomisk sett vet vi at 2000 var et svært godt år. Den gode økonomien og optimismen som rådde i næringen kan være en viktig forklaring til oppgangen. Det ble også investert i mye nytt utstyr i 2001. Det er grunn til å anta at det er overskuddet fra 2000 som i stor grad ble brukt til å investere i nytt utstyr i 2001. Tall for 2002 foreligger ikke på nåværende tidspunkt. Basert på utviklingen i salgspris på laks og ørret, forventes imidlertid et svakere økonomisk resultat i 2002 sammenlignet med 2001. En svakere økonomi skulle "normalt" tilsi en nedgang i kjøp av nytt utstyr. Tabellen nedenfor viser totalkjøp av nytt utstyr for de siste fem årene.

År	Kjøp (i 1000 kr)
1997	459 785
1998	461 408
1999	505 902
2000	1 079 019
2001	1 272 549

Tabell 2. Total kjøp av nytt utstyr i oppdrettsnæringen. Tall i 2001-kroneverdi.
Kilde: Fiskeridirektoratet, Statistikk for Oppdrett

Siden NYTEK regelverket kun skal omfatte utstyr i sjø, dvs flytekrager, nøter, fortøyninger og flåter har vi valgt å se nærmere på hvor mye som ble investert i nettopp denne type utstyr. Hvis en først ser på næringa under ett, har kjøp av sjøutstyr utgjort om lag 50 prosent av de totale investeringene de siste årene. Det betyr at det i 2001 ble kjøpt sjøutstyr for vel 618 millioner kroner. Ser en nærmere på kjøp av sjøutstyr i 2001 finner en at kjøp av flytemerder (flytekrager og nøter) utgjorde 93,9 prosent av de totale

investeringene i sjøutstyr. Det skulle tilsi at det ble kjøpt flytemerder for om lag 550 millioner kroner i 2001. Tabellen nedenfor viser kjøp av sjøutstyr fordelt på ulike produktgrupper de siste fem årene.

År	Flytemerder	Fortøyninger	Flåter
1997	93,9 %	2,0 %	4,1 %
1998	88,9 %	3,8 %	7,2 %
1999	81,7 %	2,0 %	16,3 %
2000	96,2 %	0,2 %	3,6 %
2001	91,4 %	0,8 %	7,7 %

Tabell 3. Kjøp av utstyr, prosentvis fordelt mellom produktgrupper.

Kilde: Fiskeridirektoratet, Lønnsomhetsundersøkelse for matfiskproduksjon, laks og ørret

Definisjon av de ulike produktgruppene:

Flytemerder = flytekrager, plattformanlegg, nøter
 Fortøyninger = fortøyninger (anker, kjettinger etc), blåsere og bøyer
 Flåter = flytebrygger, fôringsflåter, flytende driftsbygninger

Hvis en går ned på selskapsnivå viser Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse at et selskap med matfiskproduksjon av laks og ørret i gjennomsnitt kjøpte for vel 2 millioner kroner i sjøutstyr (flytekrager, nøter, fortøyninger og flåter) i 2001. Dersom tilsvarende kjøp skulle vært gjort etter en prisøkning på 5 %, ville selskapet måtte betale vel 100 000 kroner. En økning som i dårlige tider vil kunne ha betydning for selskapets mulighet til finansiering av innkjøpskostnaden.

Som nevnt tidligere har den økonomiske situasjonen i 2001 og 2002 ført til dårligere likviditet hos oppdrettsselskapene. De svake økonomiske resultatene for næringen fører til redusert kjøpeevne og dermed redusert kjøp av nytt utstyr. Dersom innføringen av NYTEK også fører til en prisøkning på nytt utstyr, vil dette kunne bidra til å redusere kjøp av nytt utstyr ytterligere. Foruten å påvirke oppdretternes kjøpeevne vil konsekvensene av en prisøkning være høyere avskrivninger og rentekostnader.

3.4. Krav til anlegg som er etablert før 01.01.2004

3.4.1. Dugelighetsbevis

Eier av oppdrettsanlegg som er etablert før 01.01.2004 skal innen 01.01.2006 kunne dokumentere forsvarlig teknisk standard på anlegget gjennom oppnådd dugelighetsbevis. Dette vil også omfatte anlegg som er bestilt fra leverandør før forskriftens ikrafttredelse og som er levert innen seks måneder etter dette. Det stilles krav om at inspeksjonsorganet som utsteder dugelighetsbeviset skal være akkreditert.

Dispensasjon fra akkreditering kan gis til søker som sannsynliggjør at kostnadene ved å benytte seg av akkreditert organ vil være vesentlig høyere enn ved bruk av kompetent organ. At inspeksjonsorganet ikke er akkreditert vil ikke gi seg store utslag i pris i

tjenester fra de selskapene som allerede er akkreditert for produktsertifisering og som kan tilby inspeksjon som en del av sin produktportefølje. Det er mulig at bortfall av krav om akkreditering vil kunne åpne for flere aktører slik at det vil bli et større marked for disse tjenestene. Samtidig vil bortfallet av et slikt krav gjøre at en ikke har en nøytral tredjepartsvurdering av inspeksjonsorganenes faglige kompetanse.

Hovedforskjellen mellom å skulle oppfylle kravene til NS 9415 og det å oppnå et dugelighetsbevis er kravet til dokumentasjon. Standardens krav vil ikke alltid oppfylles bokstavelig, men det faglige skjønnem til inspeksjonsorganet vil gi svar på om standardens intensjoner er oppfylt. Som følge av dette kreves det inspeksjon på lokalitet som foretas av det akkrediterte inspeksjonsorganet for å kunne oppnå dugelighetsbeviset.

Akkrediteringskostnadene av inspeksjonsorganet vil være som tidligere beskrevet i kapittel 3.1.3. Videre vil det akkrediterte inspeksjonsorganet ta seg betalt for sine tjenester. Prisen vil blant annet avhenge av hvor mange konsesjoner hvert enkelt oppdrettselskap besitter, om selskapets oppdrettsanlegg er mer eller mindre identiske med henhold til typer/fabrikat og også hvordan disse er plassert geografisk i forhold til hverandre. I og med at utsteding av et dugelighetsbevis krever inspeksjon på lokalitet, vil oppdrettsanlegg som er plassert nærme hverandre geografisk kunne innebære en tidsbesparelse og følgelig også en kostnadsreduksjon for oppdrettselskapet. Aktuelle næringsaktører har foreløpig anslått et realistisk prisintervall til å være 10 – 20.000 for utsteding av et dugelighetsbevis.

Videre åpner forskriften opp for at en oppdrettsaktør kan søke om midlertidig dispensasjon fra tidsfristen frem til 1.1.2008, hvis eier av anlegget kan dokumentere at driften skjer i henhold til gyldig sertifisering etter internasjonalt godkjent miljøstyringssystem. Et slikt miljøsertifiseringssystem kan for eksempel være ISO 14001¹³ eller EMAS¹⁴. Per i dag er det ca 20 % av oppdretterne som innehar et slikt sertifikat. Det vil altså være mulig for disse aktørene å vente med å innhente et dugelighetsbevis helt frem til 1.1.2008. Et miljøsertifiseringssystem er samtidig et salgsargument i markedet da det kan fremvise ansvarlighet og miljøbevissthet hos næringsaktøren. På bakgrunn av dette er det usikkert hvor mange som vil velge å innhente et dugelighetsbevis fremfor et sertifikat fra et miljøsertifiseringssystem i den første tiden frem til 1.1.2008.

¹³ ISO 14001 stiller krav til et miljøstyringssystem som muliggjør at en organisasjon kan utvikle en fremgangsmåte og mål som tar hensyn til krav oppstilt i lov og informasjon om betydelige miljøpåvirkninger (ISO 2003).

¹⁴ EMAS, Eco-Management and Audit Scheme, er en frivillig ordning for miljøregistrering av virksomheter innen EU. Gjennom EØS-avtalen kan også norske bedrifter delta i ordningen. EMAS-registreringen er lagt til Foretaksregisteret. En EMAS-godkjenning betyr at bedriften både overholder og går lenger i sitt miljøarbeid enn det som er lovfestede miljøkrav (Brønnøysundregisteret, 2003).

3.4.2. Merkostnader som følge av kravet om dugelighetsbevis

Kravet om dugelighetsbevis vil kunne føre til at den enkelte oppdretter må delvis eller helt erstatte eksisterende utstyr med nytt. Dette kan medføre betydelige kostnader for enkelte oppdrettere. Den avgjørende faktoren for hvilke kostnader næringsutøveren vil få avhenger av det utstyret oppdretteren innehar per 01.01.2004.

Som nevnt tidligere var det en kraftig økning i kjøp av utstyr i 2000 og 2001. Denne økningen indikerer en stor utskifting av utstyr. En nærmere gjennomgang av disse kjøpene viser at det ble kjøpt alle typer sjøutstyr, men flytemerder av stål og føringsflåter dominerer i 2001. Dette er sjøutstyr som har en forventet levetid lenger enn frem til 2006. Det er derfor grunn til å anta at mye av sjøutstyret som ble anskaffet i 2000 og 2001 også vil være i bruk i 2006.

Det vil være store variasjoner fra oppdretter til oppdretter når det gjelder hvor mye gammelt utstyr de fortsatt har i bruk pr. 1.1.2006. Dersom en forutsetter at 50 % av sjøutstyret innkjøpt i 2000 og 60 % av sjøutstyr innkjøpt i 2001 fortsatt er i bruk i 2006, vil en finne at en enkelt oppdretter i gjennomsnitt har gammelt utstyr anskaffet for over 2 millioner kroner i bruk pr. 1.1.2006. I tillegg vil utstyr fra 2002 og 2003 være i bruk pr. 1.1.2006. Andelen av gammelt utstyr som fortsatt er i bruk vil øke jo nyere utstyret er. Det betyr at prosentvis vil det være mer utstyr fra 2003 som er i bruk enn fra 2002.

På bakgrunn av ovennevnte forhold må en forvente at kostnadene ved å måtte skifte ut gammelt utstyr i 2006 kan bli betydelige for oppdrettsnæringen totalt sett, men variere sterkt mellom den enkelte næringsaktør. Denne variasjonen vil ytterligere forsterkes, slik det også tidligere er påpekt, ved at forskriften åpner for at det kan gis en midlertidig dispensasjon hvis eier av anlegget kan dokumentere at driften skjer med gyldig sertifisering etter internasjonalt godkjent miljøstyringssystem.

3.4.2. Salg av brukt utstyr

Ved kjøp av nytt utstyr er det flere oppdrettsselskap som selger gammelt utstyr til andre oppdrettere. Det er grunn til å anta at dette brukmarkedet vil bli redusert når NYTEK regelverket trer i kraft 1.1.2004, fordi det ikke lenger vil være marked for utstyr som ikke er sertifisert. Dermed vil det også være inntektstap forbundet med ordningen. Markedet vil imidlertid vokse når brukt sertifisert utstyr blir tilgjengelig.

Tabellen nedenfor viser hvor mye det totalt er solgt brukt utstyr for de siste fem årene.

År	Salg (i 1000 kr)
1997	24 672
1998	21 185
1999	24 753
2000	64 619
2001	32 086

Tabell 4. Tall i 2001-kroneverdi. Tall i tusen kroner.
Kilde: Fiskeridirektoratet, Statistikk for Oppdrett

Som det fremkommer av tabellen ovenfor hadde oppdrettsnæringen inntekter fra salg av brukt utstyr på vel 32 millioner kroner i 2001. Av dette utgjorde salg av brukt sjøutstyr kr 8,9 millioner kroner. Det skulle betyr at hvert selskap i gjennomsnitt solgt brukt sjøutstyr for 32 000 kroner i 2001.

I gjennomsnitt utgjør ikke inntektene ved salg av brukt sjøutstyr mye. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at størrelsen på denne inntekten varierer mye fra selskap til selskap, f.eks. var den høyeste salgsinntekt på brukt sjøutstyr på 2,5 millioner kroner i 2001. En skal ikke se bort i fra at oppdretterne spesielt ved store investeringer velger å selge gammelt utstyr for på den måten å redusere kostnadene ved kjøp av nytt.

3.4.3. Endring på anlegg som innehar dugelighetsbevis

Dette kravet vil medføre fornyelse av dugelighetsbeviset med tilsvarende kostnader. Kostnadene vil avhenge av endringens størrelse og nødvendig tidsforbruk for inspeksjonsorganet. Foreløpige anslag på pris av en slik tjeneste er i prisintervallet kr 10 – 20.000.

4 Konsekvenser for andre berørte parter

4.1. Konsekvenser for villaksbestanden

Hovedmålsettingen med NYTEK regelverket er å redusere rømning av oppdrettsfisk fra oppdrettsanleggene. Dette har først og fremst sammenheng med at rømning av laks og ørret er et problem for villaksbestanden, og er knyttet opp mot negative genetiske og økologiske effekter for villaksen. Dette innebærer bl.a. spredning av sykdom og parasitter fra oppdrettslaks¹⁵. Villaksinnsiget er i dag på 600.000 – 700.000 i året, og rømt oppdrettslaks utgjør derfor en betydelig del av det totale antall laks tilstede i naturen.

Rømning av laks og ørret som følge av anleggsvikt utgjorde henholdsvis 50 % og 29 % i 2001 og 2002 (se fig. 2 og 3). Det vil ikke være mulig på bakgrunn av dette å forutsi hvor mye rømningstallene vil gå ned som følge av at NYTEK regelverket innføres, men enhver reduisering av rømningstallene vil ha positiv effekt på villaksbestanden.

Videre peker studien "Samfunnsøkonomisk nytteverdi av villaksressursene i nasjonale laksevassdrag – Oppfølgingsstudie" (2001) av Ståle Navrud på den samfunnsøkonomiske nytteverdien som villaksressursene representerer. Studien beregnet den samfunnsøkonomiske nytteverdien av verneplanen for villaksressursene i de 50 nasjonale laksevassdrag og tilhørende ni fjorder og kystområder, som ble foreslått i NOU 1999:9 "Til laks åt alle kan ingen gjera". Verdien som en slik verneplan representerer vil indirekte kunne si noe om hvilke verdier villaksbestanden representerer, men også hvilken verdi som andre tilsvarende tiltak med samme formål har. Slik som NYTEK regelverket.

Studien er basert på en omfattende gjennomgang og vurdering av eksisterende verdsettingsstudier. Flere estimater på hvilke verdier verneplanen av villaksressursene representerer blir nevnt i studiet, men som "beste" estimat foreslås ca 1 milliard kr i årlig nytteverdi, og nåverdien av nytten av dette estimatet er beregnet til ca 20 milliarder kr. Denne summen er basert på uendelig tidshorisont og en risikojustert diskonteringsrente (middels risiko, dvs. 6 %), 2 % årlig relativ verdistigning for villaksressursene, og at det tar 5 år før en får full effekt av verneplanen (med antatt null nytteverdi av villaksressursene frem til år 5) (Navrud, 2001).

Det må videre påpekes at de ikke-kvantifiserte/verdsatte effektene av villaksressursene i form av nytteverdi av næringsfiske etter laks og verdien av den genetiske diversiteten i villaksbestandene for oppdrettsnæringen ikke er tatt med i beregningene, og kommer i tillegg.

Dette viser at villaksressursene representerer en betydelig samfunnsøkonomisk verdi, og reduserte rømningstall vil være ønskelig for å kunne realisere denne verdien.

¹⁵ Se NOU 1999:9 "Til laks åt alle kan ingen gjera" for en nærmere utredning av oppdrettslaksens påvirkning på villaksbestanden.

4.2. Utstysprodusenter

Innføringen av NYTEK regelverket vil gi flere ulike typer konsekvenser for utstysprodusentene. Overordnet kan en si at regelverket vil medføre at utstysprodusentene vil måtte tilpasse seg spesifiserte forhold hvor det i dag ikke er krav til slik dokumentasjon. En slik tilpasning vil for enkelte utstysprodusenter kunne medføre en merkostnad ved en mulig omlegging av deler av produksjonen. Likevel er omlegging av produksjonen et løpende tema for alle produsenter fordi effektivisering og ikke minst produktutvikling er en nødvendighet i en forholdsvis ny og dynamisk næring.

Videre vil lokalitetsklassifiseringen medføre at de utstysprodusenter som vil beholde sin utstysportefølje som den er i dag være begrenset til å levere til kunder som har lokaliteter innenfor utstyrets nye klassifisering. Dette kan redusere markedsnedslaget til disse utstysprodusentene noe. Skal utstysprodusentene øke sitt markedsnedslag vil de måtte drive en mer aktiv produktutvikling for å skaffe seg produkter som passer i flere lokalitetsklasser. Denne utfordringen vil variere i stor grad fra utstysprodusent til utstysprodusent alt etter hvilke produkter de allerede har. I tillegg til dette vil utstysleverandørene måtte tilpasse graden av sin dokumentasjon til regelverket og i de fleste tilfeller vil nok dette medføre øket dokumentasjon.

En annen mulig konsekvens av å innføre NYTEK regelverket er knyttet opp mot en mulig nedgang i inntektene for utstysprodusentene i selve innføringsperioden. Dette fordi eksisterende utstyr vil kunne bli brukt i relativt lang tid etter at nytt regelverk er innført. Utstysprodusentenes kunder vil derfor kunne vurdere å utsette investeringene i påvente av å se hva det nye regelverket i praksis vil medføre av eventuelle merkostnader. Et mulig element som i en viss grad kan motvirke en slik utsatt investeringsprofil er hvis forsikringspremiene reflekterer den økte sikkerheten som utstyr under det nye regelverket skal medføre.

Samtidig vil krav om innhenting av dugelighetsbevis kunne gi økt salg for utstysprodusentene ved at den enkelte oppdretter kan bli pålagt å skifte ut komponenter i anlegget. Samtidig eksisterer det en usikkerhetsfaktor ved dette mersalget av utstyr knyttet opp til hvor omfattende dispensasjon for utsteding av dugelighetsbevis vil gis til eiere av anlegg som kan dokumentere at driften skjer med gyldig sertifisering etter internasjonalt godkjent miljøstyringssystem.

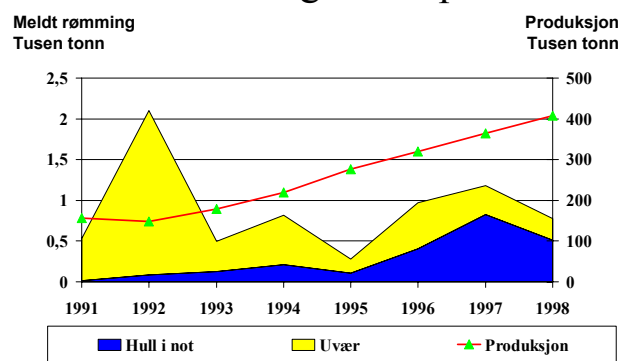
Videre åpner NYTEK regelverket for at oppdretter kan velge å gå til innkjøp av utstyr som overgår de krav som regelverket stiller til utstyret ved den enkelte lokalitetskategori. Dette vil kunne gi gevinst i form av at anleggenes levetid forlenges, noe som bedriftsøkonomisk vil gi et bedre resultat. Samtidig åpner dette opp for at oppdretter får mulighet til å flytte utstyr mellom lokaliteter med ulik klassifisering. Begge disse forholdene kan medføre at utstyr som er godkjent for de laveste og midterste lokalitetsklassene vil bli mindre brukt enn utstyr som er godkjent for lokalitetsklasser med de strengeste kravene.

En internasjonalisering av regelverket vil kunne bety økt konkurransekraft for leverandørene til havbruksnæringen. I hvert fall i en periode. Hvis en internasjonalisering av regelverket derimot ikke finner sted vil norske utstysprodusenter måtte leve med to sett utstyr; ett for norske regler og ett for internasjonalt markedsaksepterte løsninger. Dette vil kunne medføre at norske oppdretterne vil oppleve en noe økt kostnad på utstyr i Norge sammenlignet med konkurrerende oppdrettere i internasjonale markeder.

4.3. Forsikringsbransjen

I følge Nasjonal tiltaksplan mot rømming (mars 2000) har Gjensidige, Storebrand og Vesta til sammen en markedsandel på ca. 90 % innen oppdrettsnæringen. Disse forsikringsselskapene sender hver måned et statistisk materiale til Norges forsikringsforbund som bearbeider dette materialet til kvartalsvise oversiktsrapporter.

Rømming meldt til forsikringsselskaper

Figur 4 Rømming meldt til forsikringsselskapene i perioden 1992 – 1998.

Kilde: Nasjonal tiltaksplan mot rømming.

Statistikken fra Norges Forsikringsforbund har følgende svakheter.

- Omfatter ikke 100 % av norske oppdrettsanlegg.
- Omfatter ikke skader som ikke overstiger avtalt egenandel.
- Opplyser kun om antall skader og erstatningsbeløp som er utbetalt.
- Lite detaljnivå på skadeårsaker.

Det er viktig å presisere at tallene kun gir en indikasjon på en utvikling. Figuren viser at fra og med 1992 – 1998 har det vært en markert nedgang av rømming som skyldes uvær. Derimot har man hatt en oppgang av rømminger som skyldes "hull i not". Begge disse forholdene kan knyttes til svakheter i anleggenes tekniske standard. Økningen i hull i not fra 1995 er for eksempel knyttet til introduksjon av såkalte stormerder. Anleggsskader og rømming har fortsatt etter 1998. I år 2002 er det registrert 614 000 rømte fisk.

Dersom mengde rømming overstiger avtalt egenandel vil dette medføre en utbetaling. Nasjonal tiltaksplan for rømming har illustrert et gjennomsnittlig forsikringsoppgjør (se kapittel 2.2.). Dette eksemplet viser at forsikringsselskapene kan få betydelige utbetalingsbeløp ved rømmingsepisoder der et stort antall fisk er involvert. Videre illustrerer eksemplene at forsikringsselskapene må ta høyde for både den kroniske rømmingen og de store enkeltepisodene ved premieberegningen.

Krav til produktsertifisering av flytende oppdrettsanlegg innføres for å redusere rømningsomfanget. Dersom målsetningen oppnås vil det medføre færre rømmingstilfeller (både i henhold til uværsskader og skade som skyldes hull i not) med følgende utbetaling. Forsikringsbransjen vil dermed få reduserte skadeutbetalinger som på sikt kan medføre en premiereduksjon til kunden. Hvor mye forsikringsbransjen vil få redusert sine skadeutbetalinger vil være vanskelig å tallfeste.

Forsikringsbransjen har desidert størst utbetalinger i form av sykdom på fisk. Ved å redusere antall rømt fisk vil man også kunne redusere smittepress. Dette kan igjen føre til reduserte skadeutbetalinger og økt lønnsomhet for forsikringsbransjen.

Innføring av NYTEK regelverket vil bidra til mer forutsigbare rammebetingelser for forsikringsbransjen, blant annet vil risikovurdering (prekvalifisering) av flytende fiskeoppdrettsanlegg bli enklere å utføre for forsikringsselskapene. Underwritingsprosessen¹⁶ kan dermed utføres mer kostnadseffektiv. Det vil også bli enklere å plassere ansvaret i en eventuell regressituasjon ved en skade.

4.4. Forskning

Det eksisterer mye tilfredsstillende teknologi innenfor oppdrettsnæringen, men endrede ytre rammebetingelser, menneskelige begrensninger ved bruk av eksisterende teknologi, samt stadig mer kompliserte og avanserte løsninger, medfører at de krav som stilles til teknologien er økende.

En stor del av den teknologien som er tilgjengelig innenfor oppdrettsutstyr er basert på praktisk erfaring og er lite dokumentert. En konsekvens av lav dokumenteringsgrad er at miljøer med oppdrettsteknologisk kompetanse er få og små. I tillegg kommer at forskningsinnsats på det merdteknologiske området har vært begrenset¹⁷ og av oppdrettsutstyr er det merden som i stor grad er grunnlaget for den positive utviklingen i norsk oppdrettsnæring. Da det antas at fremtidige tekniske løsninger i større grad må baseres på et faglig fundament er det en fordel om de merdteknologiske miljøene styrkes, både på forsknings- og konstruktørsiden. NYTEK regelverket vil kunne bidra til dette da regelverket stiller krav til dokumentasjon og godkjenning. Dette vil igjen øke behovet for forskningsmessig verifikasjon. Samtidig forventes det en oppbygging av et bredere ingeniørmiljø med merdteknologisk kompetanse, noe som vil være en viktig premissleverandør til forskningen.

¹⁶ Et forsikringsteknisk uttrykk for Vilkårkoppygging og tarrifering av forsikringsavtaler

¹⁷ Se NOU 1999:9 ”Til laks åt alle kan ingen gjera”, og NFR-prosjekt 152 602/120 ”Teknologistatus i havbruk”.

NYTEK stiller forskningen overfor nye utfordringer, som vil bidra til å styrke de merdteknologiske miljøene både kvantitativt og kvalitativt, noe som vil være en viktig forutsetning for at utviklingen av ny teknologi også skjer for å gi bedre kontroll med rømmingen. Ved økt forskningsinnsats innenfor merdteknologi og operasjon av havbruksanlegg vil Norge kunne opprettholde og bedre sin posisjon som teknologileverandør til havbruksnæringen, også internasjonalt.

5. Administrative konsekvenser for fiskeriforvaltningen

Som andre obligatoriske godkjenningsordninger bygger NYTEK regelverket på følgende tre hovedelementer:

- Krav
- Samsvarsvurdering
- Hjemmel

Kravene vil fremgå av NS 9415. Fiskeriforvaltningen er med i dette arbeidet, men ansvaret ligger hos NAS. Det antas derfor at de administrative konsekvenser for fiskeriforvaltningen vedrørende kravspesifikasjonen vil være minimale.

Samsvarsvurdering skal i hovedsak foretas av akkrediterte organer. For fiskeriforvaltningen antas det derfor at de administrative konsekvenser av dette vil være minimale.

Hjemmel til NYTEK regelverket ligger i oppdrettsloven, og iverksettes gjennom forskriften. Forskriften er utformet slik at NYTEK ikke skal virke som et teknisk handelshinder, og at krav og begreper samsvarer med dem i standarden. Forskriften har tre bestemmelser som gir mulighet for dispensasjon fra regelverket etter søknad. Omfanget er vanskelig å anslå, men vil blant annet avhenge av hvor klart kravene er formulert og hvor funksjonelt overgangsbestemmelsene er utformet.

7. Referanser

- ”Brug av alternative reguleringsinstrumenter”, 2000. Det danske Erhvervsministeriet.
- Brønnøysundregisteret, 2003. <http://www.brreg.no/registrene/emas/>, 03.4.03.
- Intrafish, 2003. <http://www.intrafish.no/artikkel.php?articleID=32891>, 18.03.03.
- ISO 2003.
<http://www.iso.ch/iso/en/CatalogueDetailPage.CatalogueDetail?CSNUMBER=23142&ICS1=13&ICS2=20&ICS3=10>, 03.04.03.
- ”Nasjonal tiltaksplan mot rømming”, 2000). Rømmingsutvalget.
- Navrud, Ståle, 2001. *Samfunnsøkonomisk nytteverdi av villaksressursene i nasjonale laksevassdrag – Oppfølgingsstudie*. Drøbak.
- St.meld. nr. 17. (2002-2003), *Om statlige tilsyn*. Det kongelige arbeids- og administrasjonsdepartement.
- ”Til laks åt alle kan ingen gjera?”. NOU 1999:9.
- *Utredningsinstruksen* av 18. februar 2000. Det kongelige arbeids- og administrasjonsdepartement.